

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedy Milana Taubera, soudce Vadima Hlavatého a soudkyně Pavly Klusáčkové v právní věci

žalobkyně:

H. K., narozená X
státní příslušnost: Ukrajina
bytem X

proti
žalovanému:

Ministerstvo vnitra
sídlem Nad Štolou 3, Praha 7

o žalobě na ochranu před nezákonným zásahem žalovaného spočívajícím ve vrácení žádosti o dočasnou ochranu ze dne 13. 3. 2025, zaevidované pod sp. zn. OAM-0362676/DO-2025

takto:

- I. Zásah žalovaného spočívající v tom, že žalobkyni vrátil dne 13. 3. 2025 její žádost o dočasnou ochranu, zaevidovanou pod sp. zn. OAM-0362676/DO-2025, jako nepřijatelnou, byl nezákonný.
- II. Žalovanému se zakazuje pokračovat v porušování práv žalobkyně a přikazuje se mu, aby obnovil stav před vrácením žádosti žalobkyně o dočasnou ochranu ze dne 13. 3. 2025, zaevidované pod sp. zn. OAM-0362676/DO-2025.

Shodu s prvopisem potvrzuje M. S.

III. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I.

Základ sporu

1. Žalobkyně se podanou žalobou domáhala vydání rozsudku, kterým by soud konstatoval, že zásah žalovaného spočívající v tom, že jí dne 13. 3. 2025 vrátil žádost o dočasnou ochranu jako nepřijatelnou, byl nezákonný. Zároveň požadovala, aby soud zakázal žalovanému pokračovat v porušování jejích práv, a přikázal žalovanému, aby obnovil stav před vrácením žádosti o dočasnou ochranu.
2. Žalobkyně je občankou Ukrajiny. Po vypuknutí ozbrojeného konfliktu vycestovala do ČR, přičemž dne 13. 3. 2025 podala u žalovaného žádost o dočasnou ochranu, která byla shledána nepřijatelnou dle § 5 odst. 1 písm. b) zákona č. 65/2022 Sb., o některých opatřeních v souvislosti s ozbrojeným konfliktem na území Ukrajiny vyvolaným invazí vojsk Ruské federace, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „Lex Ukrajina“), konkrétně že žalobkyně není osobou dle § 3 Legis Ukrajina, poněvadž ke dni 24. 2. 2022 nepobývala na Ukrajině (pobývala v ČR).

II.

Obsah žaloby

3. Žalobkyně uvedla, že se při vyplňování formuláře žádosti dopustila chyby, neboť nepochopila popisek dané kolonky. Ve skutečnosti se k rozhodnému datu nacházela na Ukrajině, nikoli v ČR. Nezákonnost zásahu žalovaného pak žalobkyně spatřovala v tom, že žalovaný nezjistil skutečný stav věci, o kterém nejsou důvodné pochybnosti. Pokud by žádost vyplnila správně, žalovaný by místo pobytu k rozhodnému datu prověřil v Schengenském informačním systému.

III.

Vyjádření žalovaného k podané žalobě

4. Žalovaný navrhl žalobu zamítnout. Úvodem podotkl, že žaloba by mohla být opožděná, s ohledem na otisk podacího razítka soudu na žalobě.
5. Žalovaný zdůraznil, že žalobkyně sama uvedla do své žádosti, že přede dnem 24. 2. 2022 pobývala v ČR, nikoli na Ukrajině. Nadto žalovaný v Informačním systému cizinců (CIS) ověřil, že žalobkyně byla hlášena k pobytu na území ČR v období od 11. 1. 2022 do 10. 4. 2022, a to v ubytovacím zařízení v Praze 3. Je tak velmi nepravděpodobné, že by se žalobkyně při vyplňování žádosti o dočasnou ochranu spletla a že by ubytovací zařízení v Praze 3 ohlašovalo policii pobyt žalobkyně na území, pokud by tam nepobývala. K žádosti přitom žalobkyně přiložila cestovní doklad z roku 2023, pročež z něj nebylo možné ověřit, kde se dne 24. 2. 2022 nacházela. Je tak zřejmé, že žalobkyně neopustila Ukrajinu v důsledku ozbrojeného konfliktu, ale opustila ji již dříve z jiných důvodů – práce, studium, dovolená, rodinné či zdravotní důvody apod., viz operační pokyny k provádění prováděcího rozhodnutí Rady (EU) 2022/382 ze dne 4. března 2022, kterým se stanoví, že nastal případ hromadného přílivu vysídlených osob z Ukrajiny ve smyslu článku 5 směrnice 2001/55/ES, a kterým se zavádí jejich dočasná ochrana (dále jen „Prováděcí rozhodnutí“).
6. Žalovaný dodal, že žalobkyně následně dne 2. 5. 2025 podala novou žádost o dočasnou ochranu (OAM-0377343/DO-2025), v níž uvedla, že dne 24. 2. 2022 pobývala na Ukrajině. Žalovaný na to reagoval výzvou žalobkyni, aby své tvrzení prokázala, na což nereagovala. Shodu s prvopisem potvrzuje M. S.

IV.

Posouzení žaloby Městským soudem v Praze

7. Městský soud v souladu s § 82 a násl. zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), přezkoumal popsany skutkový děj. Vycházel při tom ze skutkového a právního stavu ke dni svého rozhodnutí (§ 87 odst. 1 s. ř. s.).
8. Soud ve věci rozhodl bez nařízení jednání podle § 51 odst. 1 s. ř. s., neboť žalobkyně i žalovaný s tímto postupem souhlasili, resp. nevyjádřili nesouhlas s rozhodnutím věci bez nařízení jednání. Veškeré podklady a listiny, z nichž soud vycházel a jichž se dovolávaly i procesní strany ve svých podáních, jsou obsaženy v žalobcem i žalovaným doložených písemnostech, které byly oběma stranám předem známy, a nebylo navrženo provedení dalších důkazních prostředků.
9. Úvodem soud podotýká, že žaloba v této věci je přípustná, jelikož Soudní dvůr EU (SDEU) ve věci C-753/23 (*Krasiliva*) dovedl, že čl. 47 Listiny základních práv EU vyžaduje, aby osoba žádající o dočasnou ochranu ve smyslu směrnice o dočasné ochraně měla přístup k účinné soudní ochraně. V kontextu řečeného je tudíž § 5 odst. 2 Legis Ukrajina rozporný s čl. 47 Listiny základních práv EU, soud proto neaplikoval soudní výluky dle uvedeného ustanovení.
10. Žaloba je rovněž včasná. Žalobkyně se o zásahu dozvěděla dne 13. 3. 2025 a svou žalobu soudu zaslala prostřednictvím držitele poštovní licence dne 13. 5. 2025, což soud zjistil z obálky zásilky. Žalobkyně tedy svou žalobu zaslala včas v poslední den subjektivní dvouměsíční lhůty (§ 40 odst. 4 a § 84 odst. 1 s. ř. s.); dodržena byla i dvouletá objektivní lhůta.
11. Žaloba je důvodná.
12. Podle § 3 odst. 1 Legis Ukrajina *Ministerstvo vnitra nebo Policie České republiky uděluje dočasnou ochranu cizincům, na které se povinně vztahuje rozhodnutí Rady Evropské unie podle § 1 odst. 1 písm. a).*
13. Podle § 5 odst. 1 písm. b) Legis Ukrajina *žádost o udělení dočasné ochrany je nepřijatelná, jestliže je podána cizincem, který není uveden v § 3.*
14. Podle čl. 2 odst. 1 písm. a) Provděcího rozhodnutí *toto rozhodnutí se vztahuje na následující kategorie osob vysídlených z Ukrajiny dne 24. února 2022 nebo po tomto datu v důsledku vojenské invaze ruských ozbrojených sil, jež v uvedený den začala: ukrajinští státní příslušníci pobývajících na Ukrajině před 24. únorem 2022.*
15. Soud přisvědčuje tezi žalobkyně, že žalovaný nezjistil skutečný stav věci, o kterém nejsou důvodné pochybnosti. Soud analogicky vychází z judikatury týkající se žádostí o dočasnou ochranu odmítnutých na základě faktu, že žadatel měl v relevantním období udělené vízum (povolání) k dlouhodobému pobytu v jiné zemi, z čehož žalovaný bez dalšího dovozoval, že daný žadatel nesplňuje podmínku dle § 3 odst. 1 Legis Ukrajina, resp. čl. 2 odst. 1 Provděcího rozhodnutí.
16. Tento závěr žalovaného byl ovšem vyvrácen judikaturou. Soud poukazuje zejména na rozsudek zdejšího soudu ze dne 17. 8. 2023, č. j. 18 A 54/2023-32, a rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 7. 3. 2025, č. j. 5 Azs 72/2024-21, na jejichž podrobné odůvodnění pro stručnost odkazuje. Oba rozsudky se shodly na tom, že z pouhé existence víza uděleného v jiném členském státě (popř. mimo EU) nelze dovozovat, že žadatel není osobou dle § 3 odst. 1 Legis Ukrajina, resp. čl. 2 odst. 1 Provděcího rozhodnutí. Oba rozsudky Shodu s prvopisem potvrzuje M. S.

akcentovaly, že oprávnění k dlouhodobému pobytu musí být aktivně využíváno, přičemž je nutné zkoumat individuální skutkové okolnosti žadatele. Z obou rozsudků rovněž jednoznačně vyplývá, že je to žalovaný, kdo prokazuje, že žadatel není osobou dle § 3 odst. 1 Legis Ukrajina, resp. čl. 2 odst. 1 Prováděcího rozhodnutí, vyvstanou-li o tom žalovanému pochybnosti.

17. Lze dodat, že s ohledem na rozsudek sp. zn. 5 Azs 72/2024 nelze aplikovat pozdější rozsudek Krajského soudu v Plzni ze dne 13. 3. 2025, č. j. 55 A 58/2024-50, dle něhož má žadatel prokazovat, že přede dnem 24. 2. 2022 skutečně pobýval na území Ukrajiny. Rozsudek krajského soudu je v rozporu s rozsudkem Nejvyššího správního soudu, jehož judikatura je pro krajské soudy precedenčně závazná; nadto proti němu nebyla podána kasační stížnost, závěry krajského soudu tak nebyly přezkoumány Nejvyšším správním soudem.
18. Žalobkyně v nynější věci tvrdí, že údaj o pobytu v ČR k rozhodnému datu vyznačila omylem. Dle žalovaného je to nepravděpodobné, neboť dle údajů v CIS byla od 11. 1. 2022 do 10. 4. 2022 hlášena k pobytu v ubytovacím zařízení v Praze 3. Zjištění žalovaného, které je součástí správního spisu, je nepochybně indicií svědčící v neprospěch žalobkyně, ovšem dle soudu není dostačující. Žalovaný uvedl, že s ohledem na nový cestovní doklad žalobkyně nemohl zjistit, zda se k rozhodnému dni nacházela na území Ukrajiny či pobývala v schengenském prostoru. Soud má za to, že žalovaný měl s ohledem na vyvstálé pochybnosti, stejně jako při zjištění existence víza (povolení) k dlouhodobému pobytu, zkoumat individuální skutkové okolnosti žadatele. V daném případě tedy měl seznámit žalobkyni se svým náhledem na věc a vyzvat ji k součinnosti, tj. k doložení jejích tvrzení. Ostatně po podání nové žádosti žalobkyně tak žalovaný učinil a vyzval ji k prokázání toho, že k rozhodnému dni pobývala na Ukrajině (pozn. soudu: výzva, kterou žalovaný doložil ke svému vyjádření k žalobě, neobsahuje konkrétní odůvodnění, proč žalovaný k výzvě přistoupil).
19. Pokud jde o sdělení žalovaného, že žalobkyně následně podala novou žádost s odlišnými údaji, soud poznamenává, že daná žádost není předmětem tohoto řízení. Ze skutečnosti, že v ní žalobkyně uvedla odlišné údaje a že nereaguje na výzvy žalovaného, pak nelze činit žádné závěry pro toto řízení.
20. Soud závěrem doplňuje, že jeho výše uvedené závěry podporuje i judikatura navazující na již zmíněný rozsudek SDEU ve věci *Krasiliva*, a to rozsudky Nejvyšší správní soud ze dne 1. 4. 2025, č. j. 5 Azs 273/2023-27, ze dne 3. 4. 2025, č. j. 1 Azs 174/2024-42, a ze dne 3. 4. 2025, č. j. 1 Azs 336/2024-42. Ty se zabývaly důvodem nepřijatelnosti žádosti o dočasnou ochranu dle § 5 odst. 1 písm. d) Legis Ukrajina (dočasná ochrana byla již dříve udělena v jiném členském státě) se závěrem, že tento důvod je rozporný s právem EU. Žádost takového žadatele je nutné ve správním řízení projednat věcně, přičemž žadateli, který již disponuje dočasnou ochranou či jiným dlouhodobým pobytovým oprávněním v členské zemi EU, je nutné umožnit nechat si existující dočasnou či mezinárodní ochranu zneplatnit. Soud má zato, že byť se citovaná judikatura týká jiného důvodu nepřijatelnosti žádosti o dočasnou ochranu, lze z ní dovodit, že žalovaný má obecně vzato žádosti o dočasnou ochranu „vpustit“ do správního řízení, má-li pochybnosti o tom, zda je možné dočasnou ochranu v ČR udělit, nikoli tyto žádosti rovnou odmítnout a vrátit. Žadatel by měl mít možnost se k věci vyjádřit a vyvrátit existující pochybnosti žalovaného, což lze jen stěží provést přímo na místě, takže je nutné žádost přijmout.

V.

Závěr a rozhodnutí o nákladech řízení

Shodu s prvopisem potvrzuje M. S.

21. Na základě shora uvedeného soud dospěl k závěru, že žaloba je důvodná, a výše uvedený zásah žalovaného byl nezákonný. Zároveň s tím soud zakázal žalovanému, aby pokračoval v porušování práva žalobkyně na podání žádosti o dočasnou ochranu a obnovil stav před vrácením žádosti žalobkyně o dočasnou ochranu jako nepřijatelné.
22. Žalovaný bude dále postupovat tak, že bude zkoumat individuální skutkové okolnosti žalobkyně, tedy vyzve ji k poskytnutí součinnosti ohledně prokázání, že žalobkyně k rozhodnému dni pobývala na Ukrajině.
23. O náhradě nákladů řízení soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s., podle něhož má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Žalobkyně byla ve věci zcela úspěšná, leč žádné náklady spojené se soudním řízením nekonkretizovala ani nedoložila, přičemž od soudního poplatku byla osvobozena *ex lege* dle § 11 odst. 2 písm. i) zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích. Soud proto rozhodl tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha 26. srpna 2025

Milan Tauber v.r.
předseda senátu